

תל אביב, 25 יולי 2018

מדיניות שווייץ בנוגע למבקשי מקלט אריתראים

מוגש לדיון בועדת הכנסת הקבוע ליולי 25, 2018

- שגרירות שווייץ שמחה לחלוק עם חברי הועדה את ניסיונה בטיפול במבקשי מקלט מאריתריאה.
  - נכון ליום 30 ביוני 2018: 23,177 אריתראים הוכרו כפליטים והוענק להם מקלט מדיני בשווייץ (רשימות מסוג C-B), 9,592 קיבלו מעמד זמני (6,111 כפליטים בשל עילות רטרואקטיביות למקלט ו-3,418 ללא מעמד פליט) ו-6,580 עדיין בעיצומו של התהליך – אחוז הכרה: 58.3%, אחוז הגנה: 75.2%.
  - ישנם שני סוגים מובחנים של מעמד זמני בשווייץ, אחד עבור פליטים בעלי עילות רטרואקטיביות למקלט – סיכון אישי שנוצר במהלך או לאחר הבריחה – ושני עבור אנשים שלא הוכרו כפליטים אבל גירושם נחשב לאסור, בלתי סביר ובלתי אפשרי.
  - שווייץ פועלת על ידי בחינת כל מקרה לגופו וניתוח סיפור המקלט האישי של כל מועמד; מדיניות כללית אינה יכולה להשפיע על יחידים ללא בחינה פרטנית.
  - משתמטים ועריקים אריתראים המוכרים בשווייץ כפליטים: משתמטים אריתראים (אנשים שקיבלו צווי גיוס אך סירבו להתגייס לצבא) וכן עריקים, מוכרים בשווייץ כפליטים, שכן הם חשופים לסיכון של ענישה בלתי אנושית אם יוחזרו לאריתריאה.
- הערה: השאלה האם יקבלו מעמד פליט או מעמד זמני תלויה במקורה (הכרונולוגי) של הרדיפה הצפויה. במקרה הראשון, הסיטואציה של רדיפה נוצרה קודם לבריחה (לדוגמא: אדם שקיבל צו גיוס אך סירב להתגייס בעודו באריתריאה ומשכך סבל מרדיפה פוליטית באריתריאה לפני שברח משם). במקרה השני, הסיטואציה של הרדיפה נוצרה על ידי הבריחה עצמה, או מסיבות אחרות לאחר הבריחה (לדוגמא: אדם שקיבל צו גיוס אך סירב להתגייס על ידי כך שברח מאריתריאה, ומשכך חשוף לסיכון של רדיפה פוליטית עתידית).
- שני תיקים משפטיים עדכניים עוררו דיונים רבים בישראל. הנה כמה הבהרות לגבי מקרים אלה:
    - תיק מנהלי פדרלי 17.08.17: החזרתם של אזרחי אריתריאה לא יכולה להיחשב באופן כללי כבלתי סבירה. יציאה לא חוקית מהמדינה אינה מבססת עילת מקלט בפני עצמה, בהיעדר גורם סיכון נוסף. אנשים שכבר השלימו את שירותם הצבאי ו"חברי הפזורה" אשר הסדירו את ענייניהם עם הממשלה האריתראית אינם בהכרח חשופים לסיכון של הרשעה, גיוס מחדש לצבא או העמדה לדיון. החזרות כפויות לאריתריאה אינן אפשריות.
    - תיק מנהלי פדרלי 10.7.18: עוסק בעניינו הספציפי של אריתראי שבקשתו להכרה כפליט נדחתה, ואשר ייתכן כי החזרתו, על פי בית המשפט, תהיה מותרת. תיק זה עניינו באדם שמעולם לא קיבל צו גיוס, כיון שעזב את אריתריאה כשהיה צעיר מאוד. החלטה זו אינה משפיעה על אנשים שכבר הוכרו כפליטים. גירושם של אנשים שבקשת המקלט שלהם נדחתה הינו סביר ומותר, גם אם הם עלולים להיקרא לגיוס לשירות צבאי בשובם. תנאי החיים בשירות הצבאי הינם קשים. ישנם דיווחים על התעמרות והתעללות מינית במהלך השירות הצבאי, אך לא בהכרח באופן גורף. חיילים בצבא אריתריאה יכולים להיחשב כעובדי כפייה. תנאי השירות הינם בעייתיים, אבל לא עד כדי כך שיהפכו את הגירוש לבלתי חוקי. אין מניעה חוקית להחזרתו לאריתריאה של אדם זה.
  - שווייץ תמשיך לבצע בחינה פרטנית, רצינית ומלאה של כל תיק, על מנת לבדוק שאין כל סיכון קונקרטי לאדם הנדון. אנשים החשופים לסכנת רדיפה לא יוחזרו ויקבלו הגנה בשווייץ. אפשרות ההחזרה תיבחן רק ככל שהיא תוכר כמותרת (כלומר שאין מגבלות חוקיות דוגמת עיקרון אי-ההחזרה), סבירה (בהתחשב בהיבטים ההומניטריים של המצב האישי, לרבות גיל, מצב בריאותי, יכולת הישרדות כלכלית וחברתית במידה של החזרה, קיומן של רשתות תמיכה) וכן מעשית (מבחינה טכנית).
  - שווייץ איננה מחזירה אזרחים אריתראים בכפייה.